

Folketingets Finansudvalg
Christiansborg

Finansministeren

Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 252 (Alm. del – §7) af 25. maj 2012

Spørgsmål

I det der henvises til samråd den 25. maj 2012 vedrørende Økonomisk Redegørelse bedes ministeren redegøre for den økonomiske holdbarhed efter 2020.

Svar

Det er blandt regeringens vigtigste mål for den økonomiske politik, at der mindst skal være strukturel balance på de offentlige finanser i 2020, og at holdbarhedsindikatoren mindst skal være positiv.

Finanspolitisk holdbarhed betyder, at den politik, der planlægges frem mod 2020, kan fastholdes i årene efter, samtidig med at den offentlige gæld udgør en stabil andel af samfundsøkonomien på langt sigt – givet de antagelser som de langsigtede fremskrivninger i øvrigt er baseret på. Begrebet finanspolitisk holdbarhed forhindrer ikke, at der i perioder kan være betydelige offentlige underskud eller gæld, og sikrer dermed ikke nødvendigvis overholdelse af budgetlovens krav til den strukturelle saldo eller kravene i EUs Stabilitets- og Vækstpagt i alle fremtidige år.

Med regeringens 2020-plan Danmark i arbejde, der fastlægger de overordnede rammer for den økonomiske politik frem mod 2020, vurderes de offentlige finanser at være holdbare svarende til en positiv holdbarhedsindikator, når der sikres strukturel balance i 2020, jf. "Danmark i arbejde – udfordringer for dansk økonomi mod 2020"¹.

Beregningen af holdbarhedsindikatoren hviler på en beregningsteknisk fremskrivning af dansk økonomi for årene efter 2020, der grundlæggende forudsætter uændret skattepolitik mv. De nominelle udgifter til offentligt forbrug er fremskrevet ud fra et princip om, at udgifterne pr. bruger følger lønudviklingen, og brugergrundlaget følger det beregnede demografiske træk på de offentlige serviceydelser, jf. Danmarks Konvergensprogram 2012, kapitel 5.

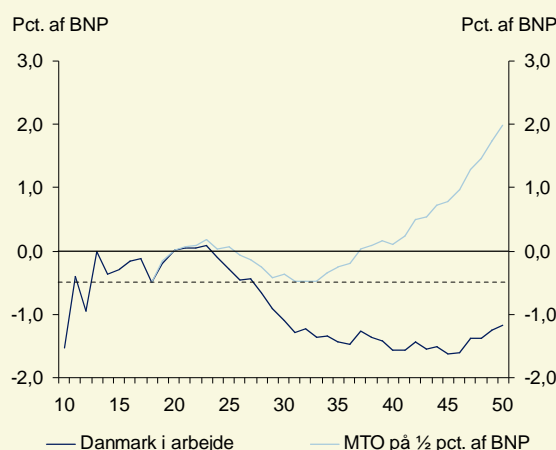
¹ I basisforløbet med strukturel balance i 2020 er holdbarhedsindikatoren opgjort til 0,3 pct. af BNP. I reformforløbet i Danmark i arbejde er holdbarhedsindikatoren opgjort til ca. 0,5 pct., men det præcise tal vil afhænge af de konkrete reformer. Den nye befolkningsprognose 2012, der blev offentliggjort efter grundlaget for Danmark i arbejde, reducerer holdbarhedsindikatoren i forhold til begge disse forløb.

Forløbet efter 2020 afspejler således beregningsmæssige forudsætninger, og er ikke udtryk for en samlet vedtagen politik. Danmark vil også efter 2020 føre en finanspolitik, der overholder budgetlovens og Finanspagtens krav til strukturel balance.

Forløbet efter 2020 viser, at dansk økonomi står over for betydelige udfordringer i kommende årtier, når der bliver flere ældre og indtægterne fra Nordsøen falder. I 2020-forløbet ventes der således strukturelle underskud på i størrelsesordenen - 1½ pct. af BNP i 2035-2045 ved uændret politik, jf. figur 1. Med fortsat levetidsindeksering af aldersgrænserne for efterløn og folkepension i kraft af Velfærdsaftalen og tilbagetrækningsaftalen vendes underskuddene derefter gradvist til overskud (og derfor er holdbarhedsindikatoren positiv).

Figur 1

Strukturel saldo i Danmark i arbejde samt i forløb, hvor underskuddet ikke overstiger ½ pct. af BNP

Kilde: Danmark i arbejde samt egne beregninger.

Overholdelse af Budgetloven og EU-reglerne i Finanspagten vil således kræve tilpasninger af den økonomiske politik i forhold til det beregningstekniske forløb. For at illustrere størrelsesordenen af den nødvendige tilpasning i årene efter 2020 kan det nævnes, at overholdelse af budgetlovsgrænsen på -½ pct. af BNP i alle år fx vil svare til, at den årlige realvækst i det offentlige forbrug reduceres fra godt 1 pct. om året i 2021-35 i det beregningstekniske forløb til ca. 0,8 pct. om året – eller andre initiativer med tilsvarende virkning på den strukturelle saldo.

I et forløb, hvor finanspolitikken strammes i forhold til det beregningstekniske forløb frem mod 2035, peger fremskrivningen på, at der i årtierne efter vil opstå betydelige budgetoverskud, som vil muliggøre efterfølgende lempelser. Beregningerne viser endvidere, at selv forholdsvis begrænsede ændringer i den årlige udgifts- eller finanspolitik kan akkumulere til ganske store saldoændringer på så langt

sig, som der her er tale om². Det er blandt andet i det lys, at det primære mål for finanspolitikken i de mellemfristede planer fastlægges inden for en tidshorisont, der typisk rækker 5-10 år frem.

² Den strukturelle saldo langt fremme i tid er mere følsom over for sådanne ændrede forudsætninger end holdbarhedsindikatoren, fordi rentebetalingerne i fremskrivningen af den strukturelle saldo akkumulerer med renters rente.